

ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТRENДІВ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ НА ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ

Катеренчук І.П.

Полтавський державний медичний університет

Висвітлено основні тренди розвитку медичної освіти й особливості їхнього впливу на якість підготовки майбутніх лікарів. Найбільш важливими трендами при вивченні внутрішньої медицини визначено електронне навчання, міждисциплінарну інтеграцію, ділові ігри й мобільну освіту.

Ключові слова: тренди розвитку медичної освіти, внутрішня медицина.

The article highlights the main trends in the development of medical care and the peculiarities of their impact on the quality of training of future doctors. The most important trends are e-learning, interdisciplinary integration, business games and mobile education.

Key words: trends in the development of medical education, internal medicine.

Розвиток і вдосконалення медичної освіти як в усьому світі, так і в Україні визначають нові умови і створюють передумови до успішного засвоєння навчального матеріалу й використання знань у лікувально-діагностичному процесі [4].

Глобалізація суспільства, розвиток інформаційних систем, поява й упровадження нових інформаційних технологій, широка міграція населення, інформаційний бум, висока конкуренція на ринку освітніх послуг, розвиток міждисциплінарного підходу у вирішенні завдань із досліджуваних проблем, а також поява у зв'язку з розвитком високотехнологічних методів дослідження якісно нових захворювань, констатація розвитку нових форм уже наявних нозологій зі зміненим рівнем резистентності до деяких видів терапії на тлі зростаючого зниження імунітету, підвищення алергізації, збільшення техно- і терато-, онкогенних факторів навколишнього середовища стали важливою складовою й маркером сучасних трендів вищої медичної освіти [1;3].

На допомогу університетам усього світу NMC Horizon підготували звіт «Вища освіта – 2017», в якому проведено аналіз впливу нових методик і технологій на систему вищої освіти протягом п'яти років. Звіти NMC (The New Media Centers) випускаються з 2002 року й визнаються вченими і практиками всього світу [5].

NMC Horizon визначили 10 трендів майбутньої освіти, до яких належать:

1. Культурна трансформація, яка потребує впровадження прогресивних методів навчання.
2. Навчання студентів реальних практичних навичок допоможе їм у подальшому працевлаштуванні, а також дозволить підвищити професійну кваліфікацію.
3. Співпраця – ключовий фактор поширення ефективних рішень.
4. Незважаючи на широке поширення технологій і матеріалів для онлайн-навчання, вони, як і раніше, доступні не для всіх.
5. Необхідно створення процесів із метою оцінки навичок на індивідуальному рівні.
6. Щоб вільно почуватися в цифровому світі, недостатньо просто вміти користуватися технологіями.
7. Ефективність онлайн-навчання, а також мобільного і змішаного навчання не підлягає сумніву.
8. Освітні екосистеми мають бути досить гнучкими, щоби сприймати нові методи навчання.
9. Вища освіта – чудове середовище розробки більш інтуїтивних комп'ютерів.
10. Безперервне навчання – основа вищої освіти.

Аналізуючи ці тренди, визначені NMC Horizon, нами адаптовано й упроваджено в навчальний процес ряд технологій, які є трендами сучасної вищої медичної освіти й суттєво впливають на мотивацію студентів до вивчення внутрішньої медицини.

1. Розвиток електронного навчання. Розвиток електронного навчання, який включає використання інтернет-технологій, електронних бібліотек, навчально-методичних мультимедіа-матеріалів, сприяє технології розвитку дистанційного навчання.

Традиційні аудиторні заняття під керівництвом викладача з використанням інформаційних і телекомунікаційних технологій перестають бути домінуючими в освітньому процесі. Тим часом, урахувавши, що в умовах медичного ЗВО очна освіта є обов'язковою компонентою, важливу роль відіграє розвиток очної форми з модернізацією й розширенням її змісту. Безсумнівно, що у таких умовах змінюється роль викладача й вимоги до його освітньої діяльності [2].

В умовах сьогодення переважаючими формами методичного забезпечення й підготовки сучасного лікаря стають відповідно до освітніх послуг розробка, тиражування й використання навчальних матеріалів за допомогою Web-браузера, участь у відеоконференціях, вебінарах, робота в інтерактивних лабораторіях, оновлення матеріалів навчального курсу в режимі реального часу, дистанційної взаємодії учасників навчального процесу у чаті, за допомогою Facebook, ZOOM, Twitter, аудіо-, відеозв'язку тощо. Ці сучасні форми підготовки лікаря дозволяють якісно підвищити рівень підготовки фахівців і перевести деякі освітні аспекти в якісно новий формат із роботою нових методів оцінки й контролю у вигляді використання інноваційних методів.

У той же час різноманітність апаратного і програмного забезпечення, швидка зміна поколінь комп'ютерів, операційних систем і прикладних програм (у тому числі й навчальних) висуває до працівників вишу підвищені вимоги щодо здатності до самонавчання й ефективного використання потенційних можливостей сучасних інформаційних технологій, які швидко оновлюються.

2. Міждисциплінарна інтеграція. Не меншої значущості в сучасній ситуації медичної освіти набуває і проблема міждисциплінарної інтеграції в процесі професійної підготовки студентів у медичних вишах, оскільки сприяє забезпеченню цілісності освітнього процесу, взаємозв'язку навчальних дисциплін і з погляду єдиного й

безперервного розвитку професійної діяльності, і з погляду сучасного підходу до стану здоров'я й патології в цілому. Міждисциплінарний підхід до проблеми з дисципліни, що виникає перед майбутнім лікарем, дозволяє побачити просторовість, глибину теми, що вивчається, уміння виділяти різні рівні патогенезу нозології, що вивчається, використовувати можливість її вирішення в мультивекторному баченні.

3. Прагнення покращити якість навчання і його результати

(**performance improvement**). Важливою складовою є методика навчання, засвоєння знань студентами з помітним ефектом від них.

Вища освіта, щоб справді покращити якість навчання й результати навчання, має активно використовувати методи й напрацювання зі сфери праці. Студент розглядається як молодий сімейний лікар, і в процесі підготовки він стимулюється на конкретний результат своєї праці.

4. Конструктивний підхід. Конструктивний підхід до сучасної освіти передбачає насамперед актуалізацію навчання. Тобто викладач має орієнтуватися, з одного боку, на знання й навички, які вже є в студентів, але одночасно ставити перед ними складні завдання, щоб розвивати професійні навички, які знадобляться молодим випускникам на робочому місці.

5. Ділові ігри. Уведення в навчання освітніх ігор стало актуальним трендом сучасного вивчення внутрішньої медицини з різних навчальних тем. Звісно, такі ігри є важливим освітнім засобом, викладач до них має підходити дуже критично й чітко розуміти, навіщо він вбудовує в навчальний курс ту чи іншу гру.

6. Мобільна освіта, включаючи мобільні платформи, а також використання в навчанні можливостей планшетів і навіть смартфонів. Оцінка знань студента, розвиток його розуміння й аналітичних навичок, запам'ятовування — для цього можна використовувати мобільні пристрої. Студент завжди може скачати який-небудь курс або окремих уроків і навчатися будь-де і будь-коли. Звісно, мобільна освіта таїть у собі певні небезпеки, і її потрібно дуже акуратно інтегрувати в процес навчання. Необхідно використовувати тільки якісне програмне забезпечення, урахувати те, що будь-який мобільний пристрій — це ще потужний фактор, що відволікає.

Україна вступила на шлях розвитку ринкової економіки, що передбачає високий рівень творчої діяльності, освіти, інтелектуальної власності. Згідно з сучасними вимогами розвитку вищої освіти, глобалізації й інтеграції в сучасний світовий освітній простір упроваджуються освітні програми в межах відповідних спеціальностей. Одним з основних принципів є формування компетентностей у студентів як їхніх результатів навчання й успішне засвоєння внутрішньої медицини як базової фахової навчальної дисципліни, що набуває першорядного значення.

Набуття компетентностей запроваджується з метою гармонізації норм законодавства у сфері освіти й соціально-трудова відносин. Оволодіння цими компетентностями дозволить студентам успішно реалізувати свій потенціал на ринку праці, створить широкий простір для подальшого розвитку творчої особистості, сприятливі умови для безперервного професійного вдосконалення.

Список використаної літератури

1. Бількевич Н.А. Сучасні підходи до формування комунікативних Компетентностей /Н.А.Бількевич, Н.Б.Галіяш, Н.В.Петренко. //Мед.освіта. – 2019. – №3. – С.52-57.
2. Гриджук Т.І. Вимоги до викладача вищого навчального закладу/Т.І.Гриджук // Art of Medicine. –2019. – №3. – С.89-92.
3. Жорнова О. Якість вищої освіти України та медіаграмотність науково-педагогічної спільноти: виклики без відгуків /Жорнова О. // Вища школа. – 2019. – №10. – С.38-44.
4. Кузьміна І.Ю. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Україні /І.Ю.Кузьміна, Н.А.Сафарагаліна-Корнілова // Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції розвитку освіти і науки: проблеми та перспективи: Збірник наукових праць. – Київ; Львів; Березани; Гомель, 2019. –Вип.4. –Т.1. –С.10-14.
5. Becker, S.A., Cummins, M., Davis, A., Freeman, A., Glesinger Hall, C. & Ananthanarayanan, V. (2017). *NMC Horizon Report: 2017 Higher Education Edition*. Austin, Texas: The New Media Consortium. Retrieved November 1, 2021 from <https://www.learnlib.org/p/174879/>.

ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ ТРЕНДІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ ГІГІЄНИ, ЕКОЛОГІЇ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ПДМУ

Катрушов О. В., Матвієнко Т. М., Буря Л. В., Саргош О. Д., Філатова В. Л., Четверикова О. П., Алексєєва А. В., Коваленко Т. І., Комишан І. В., Михайлова К. І., Приліпка К. О., Рак Т. І., Романюк М. В.

Полтавський державний медичний університет

Окреслено перспективи застосування сучасних трендів медичної освіти: індивідуальне (персоналізоване) навчання, змішане навчання, мікронавчання, гейміфікація, іммерсійна освіта, STEM, цифровізація навчання на кафедрі гігієни, екології та охорони праці в галузі ПДМУ.

Ключові слова: сучасні тренди медичної освіти, кафедра гігієни.

The article there are presents prospects for the application of modern trends in high medical education: individual (personalized) teaching, blended teaching, micro teaching, gamification, immersion education, STEM, digitalization of education at the Department of Hygiene, Ecology and Occupational Safety of PSMU.

Key words: modern trends in medical education, Department of Hygiene.

Модернізація системи освіти, підвищення конкурентоспроможності економіки, інформатизація суспільства й розвиток науково-технічного прогресу визначають якісно нові підходи до організації освітнього процесу. Посилення ролі STEM-освіти зумовлюється підвищенням мотивації учнівської молоді до вивчення предметів природничо-математичного циклу й, водночас, високим запитом виробничої сфери на працівників, що володіють компетент-